

Jacek Rydlewski, Paweł Valde-Nowak

Lipnica Wielka, gm. Jabłonka
Orawska, woj. nowosądeckie.
Stanowisko 2

Informator Archeologiczny : badania 15, 15-16

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

znaczna część osiedla znajduje się na terenie zalesionym - nie przewidzianym do badań. Wystąpiły one w układzie bezkrzemienicznym, w zmieszaniu z materiałem schyłkowo-neolitycznym. Odkryte formy liściaków pozwalają wiązać dany punkt osadniczy z kulturą świderską.

- b. Źródła schyłkowo-neolityczne - zdecydowanie dominujące wśród materiału zabytkowego - koncentrują się w północnej części badanej powierzchni. Materiały krzemienne o charakterze epimezolitycznym oraz ceramika związana kulturowo ze strefą "leśną" - wschodnio-europejską /z udziałem elementów stylistycznych kultury iwieńskiej/. Oba elementy wystąpiły zarówno luźno, tj. "w warstwie", jak też i w obrębie obiektów ziemnych o charakterze bliżej nie zinterpretowanych funkcjonalnie "jam gospodarczych". Bliską analogią dla danej struktury wydaje się być stanowisko w Osjakowie b. pow. Wieluń.
- c. Uchwycono północno-wschodni kraniec osiedla. Zarejestrowano szereg jam "gospodarczych" z niewielką zawartością materiału ceramicznego. Osiedle można datować na okres halszacki.

Badania będą kontynuowane.

LIPNICA WIELKA, gm. Jabłonka Orawska
woj. nowosądeckie
Stanowisko 2

Uniwersytet Jagielloński
w Krakowie
Instytut Archeologii
Instytut Historii Kultury
Materialnej Polska Akademia
Nauk w Krakowie
Zakł. Archeol. Małopolski

Badania prowadzili mgr Jacek Rydlewski i mgr
Paweł Valde-Nowak. Finansował UJ i Komisja
Archeologiczna Oddz. PAN w Krakowie. Drugi
sezon badań. Obozowisko paleolit schyłkowy.

Stanowisko wiązane niegdyś błędnie, na podstawie występowania tyliczaków lukowych i krótkich drapaczy odłupkowych /por. Informator 1978/, z materiałami typu witowskiego. W wyniku badań w 1981 r. dostarczyło ono licznych zabytków kultury ahrensberskiej, wykazujących podobieństwo do zachodnioeuropejskich zespołów typu Callenhardt. Występują wśród nich m. in. liściaki ahrensberskie, krótkie drapacze odłupkowe, rylce, przekłuwacze Zinken, półtyliczaki Zonhoven, tyliczaki, a także masywny, smukły półsurowiec wiórowy uzyskiwany z rdzeni dwupiętowych z pełną zaprawą. Wśród surowców kamiennych użytych do produkcji narzędzi wystąpiło kilka odmian krzemienia jurajskiego podkrakowskiego, krzemień bałtycki, czekoladowy, radiolaryt pieniński oraz krzemienie i rogowce słowackie.

Warunki geologiczne zalegania materiałów są złożone i wymagają dalszych studiów. Złożem pierwotnym jest strop plejstocenijskiej gliny z dużą zawartością frakcji pyłowej, zaś złożem wtórnym młoda gleba kopalna, nosząca ślady nowożytnego gospodarstwa wypaleniskowego, warstwa gliniastego deluwium oraz współczesna gleba orna. Dwa wykopy o łącznej powierzchni 115 m² pozwoliły na rozpoznanie zaledwie peryferycznych partii rozległego obozowiska o powierzchni ok. 1 ha. Pierwszy z wykopów spełniał funkcję ratowniczą, wynikającą z postępującej eksploatacji piaszczyni położonej w obrębie stanowiska. W drugim z wykopów odsłonięto skupienie kamieni, pochodzących być może z konstrukcji przyziemia kolistej budowli szalowej oraz sąsiadujące z nim skupienie wyrobów kamiennych.

Badania będą kontynuowane.

ŁYKOWE, gm. Wierzchlas
woj. sieradzkie
Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne
i Etnograficzne w Łodzi

Badania prowadzili: mgr Maria Cyrek i dr Krzysztof Cyrek. Finansował WKZ w Sieradzu. Czwarty sezon badań, Schyłkowopaleolityczne obozowisko i pracownia krzemieniarska oraz osadnictwo neolityczne.

Stanowisko znajduje się na wysokiej terasie lewego brzegu Warty oraz u jej podnóża. Wykopy stanowiące kontynuację tych z lat ubiegłych, objęły obszar 83 m².

Z podnóża stoku terasy, pod warstwami: materiału stokowego, piaszczystego torfu oraz piasku namytego od strony rzeki, w stropowej części białego mułku kontynuowano, rozpoczęte w sezonie 1980, odsłanianie pozostałości drewnianego umocnienia grząskiego podłoża. Odkryta dotychczas część tej konstrukcji obejmuje powierzchnię 42 m² i składa się z krzyżujących się belek i bierwion. Pod wspomnianym wyżej "pomostem", w warstwie mułku odkryto ślady faszyny. Na obecnym etapie prac terenowych i laboratoryjnych nie można jednoznacznie określić chronologii tego interesującego obiektu.

Wśród kilku tysięcy znalezionych na stanowisku zabytków krzemienianych było 99 rdzeni i obłupni oraz 173 narzędzia. Wśród fragmentów, wielokrotnie ornamentowanych, ceramiki wyróżniono zabytki fazy wióreckiej kultury pucharów lejkowatych i kultury ceramiki grzebykowo-kołkowej. Wśród zabytków krzemienianych typologicznie można wyróżnić elementy czterech, różnoczasowych kultur. Najwyraźniej wydzielają się: schyłkowopaleolityczny zespół z liściakami ahrensbuskimi, tylczakami, przekuwaczami typu Zinken, rylcami i drapaczami oraz neolityczny zespół